

Gentofte Kommunes Ungdomsskole, 21. maj 2019

Arbejdet med unge flygtninge

Program

- Velkommen og dagens program
- Flygtninge i Danmark. Hvad kommer de fra, og hvilke rammer og vilkår er der om deres liv i Danmark?
- Traumer og PTSD, hvordan påvirker det de unge?
- Hvad gør sig særligt gældende for unge flygtninge (og deres familier)? Kultur, identitet og ungdomsliv.
- Hvilke pædagogiske redskaber og tilgange kan vi med fordel anvende? Og hvordan påvirkes man som lærer?
- Tak for i dag

DFH Integration – ca. 500 ansatte og 8.500 frivillige

Lærdansk

Center
for
Udsatte
Flygtninge

DFH DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP
FRIVILLIG

Integrationsnet

En del af Dansk Flygtningehjælp

FLYGTNINGE
HJÆLPENS
TOLKESERVICE

Flugt, eksil, statistik, lovgivning

FLYGTNINGE I DANMARK

68,5 millioner flygtninge og fordrevne i verden

- 85% i udviklingslande
- 5,6 mio. syriske flygtninge i nærområder
- 3,6 mio. flygtninge i Tyrkiet
- 1 mio. syrere søgt asyl i Europa

Homs – før og efter

Alle flygtninge er rystede

- Oplevet ekstreme forhold
- Tab og afsavn
- Fundamentalt ændret livssituation
- Kulturelle forskelle
- Minoritet
- Klient

Antal asylansøgere og flygtninge i Danmark

Antal asylansøgere og antal opholdstilladelser

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asylansøgere	6.148	7.557	14.792	21.316 UMI:2144	6.266 UMI: 1184	3.500 UMI: 462	3.523 UMI: 243	620 <i>pr. 31.03.19</i>
Opholds- tilladelser	2.583	3.889	6.104	10.849	7.494	2.750	1.652	368 <i>pr. 31.03.19</i>

Nationaliteter for asylansøgere

	Lande	2015	2016	2017
1	Syrien	8.608	1.253	864
2	Iran	2.787	300	148
3	Afghanistan	2.331	1.127	188
4	Eritrea	1.740	274	355
5	Statsløse	1.734	491	138
6	Irak	1.537	452	145

*Før 2015: En del fra
Somalia*

*I 2018: Syrien
og Eritrea*

Familiesammenføring

- 4.601 opholdstilladelser i 2018 – heraf 493 ægtefæller/samleverere og 643 børn til herboende flygtninge
- De største nationaliteter ift. ægtefællesammenføring var Thailand (326), Filippinerne (312), Tyrkiet (150), USA (150) og Syrien (114)

Opholdstilladelse til flygtninge i Danmark

Udlændingelovens § 7

§ 7, stk. 1 (K-status)

§ 8, stk. 1
(kvoteflygtninge)

Individuelt forfulgt af særlige grunde i Flygtningekonventionen

§ 7, stk. 2 (B-status)

§ 8, stk. 2
(kvoteflygtninge)

Individuelt forfulgt pga. andre grunde

§ 7, stk. 3 (midlertidig beskyttelse)

Indført i 2015

Risiko pga. krig/generel sikkerhedssituation, hvor alle er i risiko

Lovgivning – ‘paradigmeskifte’ (L 140)

LOV nr. 174 af 27/02/2019

Udlændingelov:

- Alle opholdstilladelser skal fremadrettet være med *henblik på midlertidigt ophold*
- Inddragelse/nægtelse af forlængelse skal kun undlades, hvis det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser
- Mindre vægt på tilknytning til DK i tilfælde af inddragelse
- Et loft over familiesammenføringstilladelser (pr. måned) skal kunne aktiveres ved stort indfluks
- Oprettelse af nyt udrejsecenter på Lindholm – personkreds: afviste asylansøgere, der har begået kriminalitet. Personer på tålt ophold, med en udvisningsdom og fremmedkrigere. Forventes etableret tidligst 2021.

Husk:

- Opholdstilladelser har også hidtil været midlertidige
- Reglerne for permanent ophold ændres ikke – kan søges efter 8 år i DK

Lovgivning – ‘paradigmeskifte’ (L 140)

LOV nr. 174 af 27/02/2019

Integrationslov:

- Integrationsprogram omdøbes til *selvforsørgelse- og hjemrejseprogram* pr. 1. juli 2019 – indholdet ændres ikke.
- Integrationsydelsen ændrer navn til *selvforsørgelses- og hjemrejseydelse* pr. 1. januar 2020.
- Integrationsydelsen – eller *selvforsørgelses- og hjemrejseydelsen* – sættes ned for forsørgere efter 3 års ophold (pr. 1. januar 2020)
- Retskrav på permanent bolig ophævet (pr. 1. marts 2019)
- Bortfald af refusion på hjælp i særlige tilfælde (kan fortsat søge enkelttydelser, men statens refusion ændrer sig), pr. 1. januar 2020
- Mulighed for repatriering skal nævnes i alle samtaler på jobcentret

Flygtninges modtagelse i Danmark i dag

- Flygtningene fordeles til kommunerne efter kvoter – kommuner med flest flygtninge i 2018: København (92), Aalborg (70), Aarhus (55).
- 2019: Forventet landstal på 1.000
- Kommuner har integrationsansvar – 1-årigt integrationsprogram med mulighed for forlængelse op til fem år:
 - Modtagelse og boliganvisning (midlertidig bolig)
 - Kontrakt
 - Danskundervisning – 5 års uddannelsesret, INL kap. 4
 - Hjælp til **beskæftigelse** (praktikker), INL kap. 4
 - Integrationsydelse ind til beskæftigelse, AKL § 22
 - Koordinering af den generelle integrationsindsats
 - Ikke krav om sundhedsscreening, INL § 15d
- Uledsagede mindreårige er som udgangspunkt omfattet af de samme regler som andre børn og unge i Danmark
- Forældremyndighedsindehaver

Helhedsorienteret blik på flygtninges udfordringer

Traumer, kultur, identitet og ungdomsliv

UNGE FLYGTNINGE

Traumer og PTSD

- Estimat i Danmark: 30-45% af flygtninge berørt af traumer
- International forskning: 13-25% af flygtninge har PTSD
- Beskæftigelsesgraden for flygtninge i behandling for PTSD er under 10%
- I gennemsnit har de traumatiserede flygtninge, der modtager behandling været i Danmark i 14,5 år
- Kommunernes indsats for at afdække traumer hos flygtninge er mangelfuld

Traumer – Post Traumatisk Stress Disorder

Begivenheden

Reageret med intens frygt, hjælpeløshed og rædsel

Genoplevelsesfænomener

Mareridt, flashbacks

Undgåelsesadfærd

Undgår stimuli, der minder om begivenhederne eller generel følelsesmæssigt lammelse

Øget stress

Søvn, humørsvingninger, manglende koncentration og indlæring, overreaktioner

Film – *Traumer i hjernen:*

<http://www.traume.dk/node/173>

Traumer – få øje på målgruppen

- Protect Questionnaire: Udviklet i samarbejde mellem syv europæiske organisationer, der arbejder med rehabilitering af torturofre. Anvendes i dag i 11 EU-lande.

- Afprøvet af *Styrelsen for International Rekruttering og Integration* – modelprojekt om traumatiserede flygtninge. Læs mere:

<http://uim.dk/arbejdsomrader/Integration/traumatiserede-flygtninge>

Spørgeskema til tidlig identifikation af traumer

Spørgsmål		JA	NEJ
<i>"Ofte" betyder mere end sædvanligt og at det fremkalder smerte</i>			
1	Har du ofte problemer med at falde i søvn?		
2	Har du ofte mareridt?		
3	Har du ofte hovedpine?		
4	Har du ofte fysiske smerter?		
5	Bliver du nemt vred?		
6	Tænker du ofte på tidligere smertefulde begivenheder?		
7	Føler du dig ofte bange?		
8	Glemmer du ofte ting i din dagligdag?		
9	Oplever du at miste interessen for det, du laver?		
10	Har du ofte problemer med at koncentrere dig?		
Antal spørgsmålet besvaret med "ja" →			

Resultat
Sæt 'X' i den korrekte boks for at indikere risikoen for traumer

0-3	4-7	8-10
Lav risiko	Mellem risiko	Høj risiko

Symptomer hos større børn og unge

- Fremmed over for sig selv – eksistentiel ensomhed
- Forventer ikke at andre kan/vil forstå
- Forestillinger om at de er psykisk syge
- Angst for at være anderledes end vennerne
- Svært ved at indgå i relationer
- Flashbacks og mareridt – svært ved at falde i søvn og sove igennem
- Forskrækkes let – bliver let meget vred
- Problemer med koncentration og hukommelse
- Overtagelse af forældres/andres fjendebilleder og vrede mod systemet
- Fremtidspessimisme
- *Og børn og unge kan påvirkes af forældres traumer*

Kort øvelse 2 og 2

- Tænk på en ung du gerne vil støtte
- Snak i 5 minutter med kollega om, hvilke symptomer han/hun evt. har på traumer?

Modtagelsen, vilkår og muligheder i eksil er afgørende for heling og integration

Risikofaktorer:

- Usikkerhed omkring asyl og ophold
- Adskillelse fra familien
- Manglende netværk
- Lav socioøkonomisk status i eksillandet
- Tab af status
- Sprogvanskeligheder
- Oplevet diskrimination

Beskyttelsesfaktorer:

- Familiesammenføring og nærhed til familie
- Netværk
- Beskæftigelse/uddannelse
- Sprogkundskaber
- Egen varig bolig
- Adgang til sundhedsydelser

Unge flygtninge – eksil og to-kulturalitet

- Robusthed og sårbarhed
 - Ressourcer – sprog, interkulturelle kompetencer, udsyn
 - Ambivalent og forvirret om loyalitet og tilhørsforhold
 - Udfordret ift. identitetsdannelse – usikkerhed, forsinkelse, mangler erfaring med ungdomsliv
 - Bruger energi på at navigere mellem to kulturer – hvilke regler gælder?
- Nogle lever dobbeltliv (skole/hjem)
- Fokus på nu og her. Hvor ligger fremtiden?
- Få informationer om historie, tilknytningsmønstre, udvikling og arv

Oprindelseslande

- Meget heterogene og ulige oprindelseslande – vær varsom med fortolkninger
- Svage stater – stater man ikke stoler på
- Familier får stor betydning – udvidede familie
- Uligheder og konflikter kan flytte med
- Skole: Ofte mere autoritet, mere udenadslære, mindre forældresamarbejde

Individualistisk og kollektivistisk livssyn

Individualistisk: "Det enkelte menneske opdrages med bevidstheden om at være eneansvarlig for sit liv og have lov til at gøre med sit liv, hvad han/hun selv ønsker."

Kollektivistisk: "Den faste ramme omkring livet er hele den udvidede familie [...] I dette anses individet for at have et lykkeligt liv, hvis familiens livsprojekter realiseres, og hvis familien som helhed er velfungerende."

Marianne Skytte: Etniske minoritetsfamilier og socialt arbejde

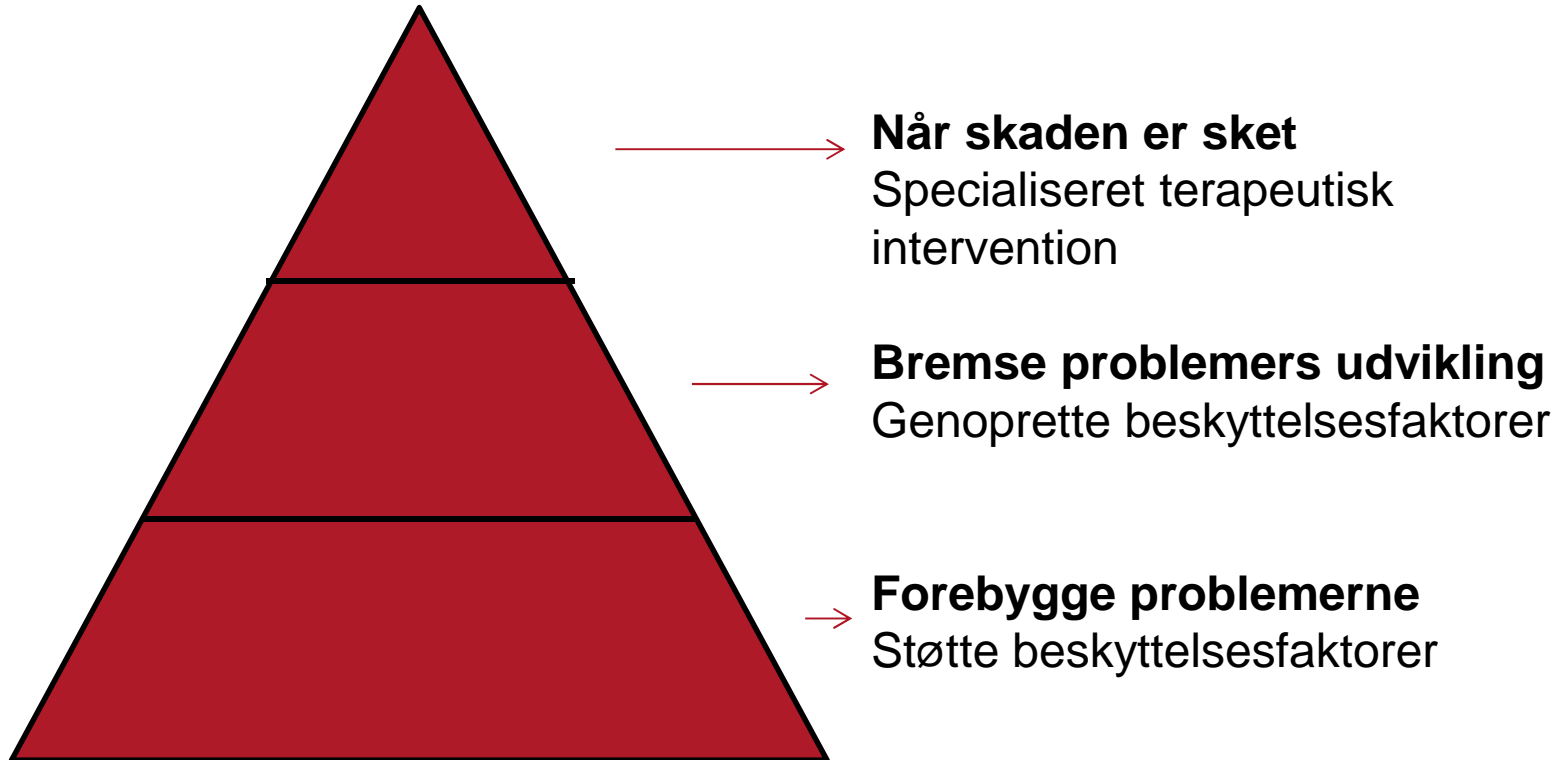
Pædagogiske redskaber og egenomsorg

TILGANGE I ARBEJDET

I er vigtige personer i de unges liv

- Almindelige unge som alle andre
- Særlige unge med særlige historier

Jeres rolle

Relationen – tillid og tryghed

- Vær stabil og tålmodig
- Vær tydelig og autentisk
- Bidrag til at skabe hverdag, normalitet og ro
- Skab trygge rum og rammer – kaosfri zone

S – Struktur

T – Tid til tale

R – Ritualer

O – Organiseret aktivitet

F – Forældresamarbejde

Model udviklet af svensk læge, Lars Gustafson

Relationen - kommunikation

- Vær opmærksom og interesseret
- Vær accepterende
- Vær opmærksom på dit kropssprog og din gestik

De personlige historier...

- Giv accept og anerkend den unges oplevelser
- Giv plads til historien og 'land den' – anerkende eksempelvis gennem spejling og afslutte – eksempelvis ved at foreslå en anden aktivitet

Relationen – samarbejdet

- Hjælp med at forstå konsekvenser
- Kendskab til systemet, love og regler
- Kulturelle forståelser
- Relationer og inklusion
- Hold styr på aftaler
- De unge snakker sammen
- Vil de hjælpes, samarbejder de, modarbejder de?
- Bevidsthed om egen og andres rolle: forældre, søskende, frivillige, ven, forældremyndighedsindehaver osv.?

Eks. DFUNK

Balance i den professionelle rolle

Underinvolveret	Ideel balance	Overinvolveret
Overfokuseret på effektivitet	At sætte og opretholde grænser – vær lærer	At blive ‘redderen’, at gøre det hele selv og at prøve at løse alt selv
Minimering af kontakt	At være professionelt ‘detached’ og observere samtidig med at man udtrykker empati og er hjælpsom	At tage for meget ansvar for den unges følelser og behov
Kynisme og at skyde skylden på den unge	At være involveret i en række af aktiviteter	At love mere end man kan holde
Ikke at tage nok ansvar for den unge, benægtelse af behov	At passe på sig selv	Lave forventninger

Kilde: The Victorian Foundation of Survivors of Torture (1998): Rebuilding Shattered lives og STARTTS: ‘Accidental’ Councillors: Responding to Refugee Traume Related Behaviors

Sekundær traumatisering

- Det er normalt at blive ked af det, ængstelig etc. ved at være sammen med mennesker, der reagerer på deres traumer
- Lad være med at ignorere jeres følelser
- Tal med hinanden og bed om hjælp
- Oprethold relevante professionelle grænser
- Pas på jer selv

- *Medlidenhedstræthed, burnout...*

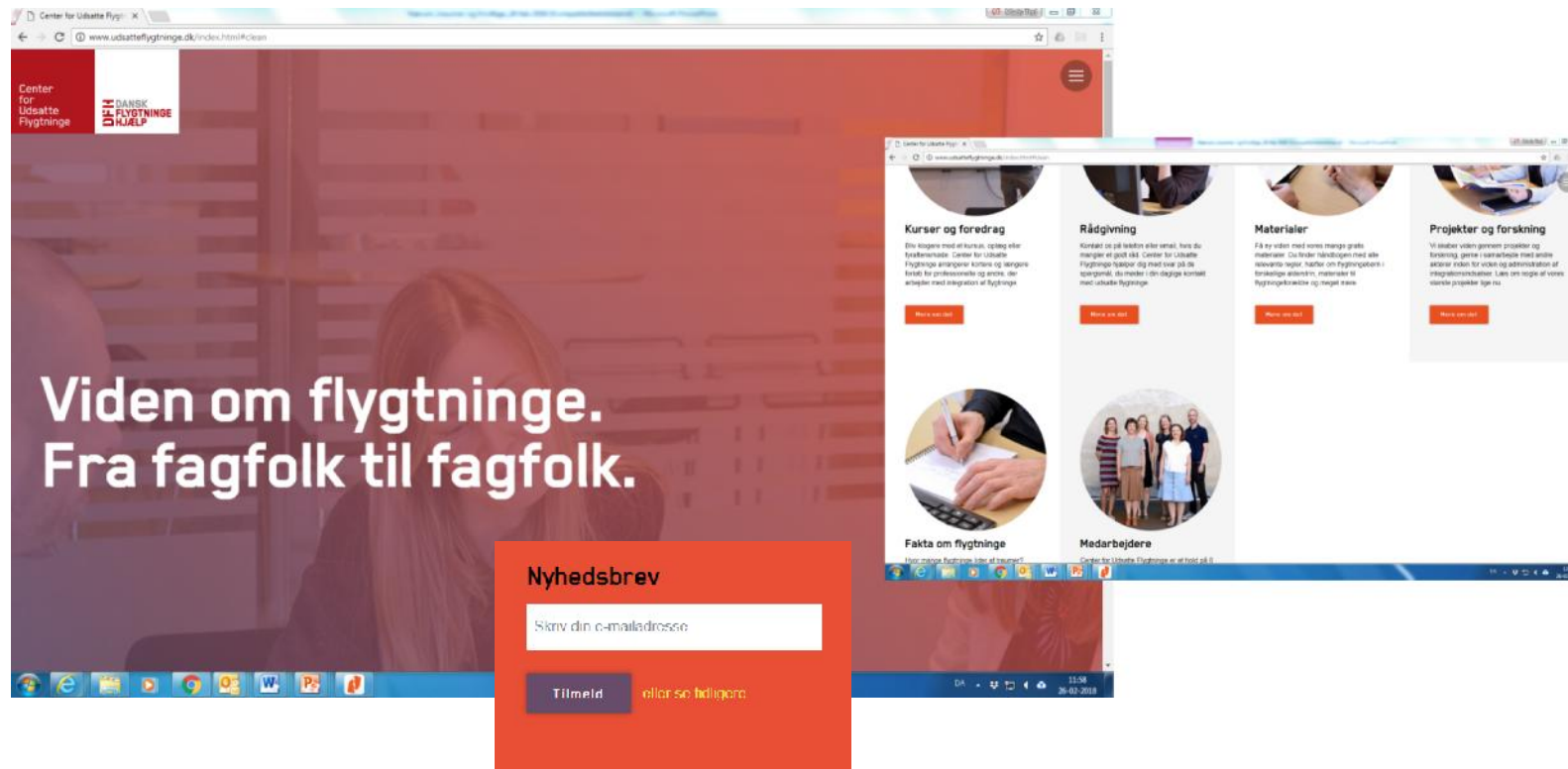
Gruppedrøftelse – 3 grupper

1. Tænk for jer selv 2 minutter: Hvad jeg hørt og tænkt i dag? Og er der i forlængelse af det en ung eller en konkret problematik/tematik, jeg gerne vil diskutere eller have sparring på?
2. Del i gruppen hvad I har tænkt
3. Vælg en ung eller problematik/tematik til drøftelse i 10 min.
4. Del i plenum

Opsummerende...

- Mød de unge som mennesker, ikke som flygtninge eller diagnoser
 - *Undgå stigmatisering, de reagerer forskelligt, de har ressourcer, tag hensyn til individuelle behov*
- Traumer kan tænkes som indre kaos – bidrag til at skabe ydre ro
 - *Tryghed, struktur, rammer, rutiner, personlige grænser, kommunikation*
- Vær opmærksom på dig selv
 - *Hold fokus på din funktion og opgave*
 - *Pas på overidentifikation eller distancering – det gode empatiske ståsted*

Center for Udsatte Flygtninge www.udsatteflygtninge.dk

Mere viden og inspiration

Viden om modtagelse og integration

www.integrationsviden.dk

www.integrationsnet.dk

www.altomintegration.dk

www.integrationsbarometer.dk

Viden om traumer og behandlingsmuligheder

www.traume.dk

Viden om reglerne for familiesammenføring, opholdstilladelser mv.

www.nyidanmark.dk

Dansk Flygtningehjælps Frivilligrådgivning for flygtninge

<http://www.frivillignet.dk/aktiviteter/raadgivning/>

25 spørgsmål og svar om flygtninge

<https://flygtning.dk/nyheder-og-fakta/25-spørgsmål-og-svar-om-flygtninge>

Tak for i dag

mads.drud-jensen@drc.ngo

